

laros
& de jong
beeldmakerij

**Met doe-
bladen!**

het nieuws
van gisteren

Lesbrief

Het nieuws van gisteren

Binnenkort gaan jullie kijken naar de voorstelling "het nieuws van gisteren". In deze voorstelling nemen jullie een kijkje voor de schermen van het nieuws. Maar er gaat van alles helemaal fout! Opeens zijn er ridders, griekse soldaten en napoleon in het nu. In onze tijd! Als dat nog maar goed komt!

Ben jij al eens eerder naar een voorstelling geweest? Of is dit de eerste keer?

Wat? Wist je dat...

Wij ongeveer 8 maanden bezig zijn geweest met het maken van de voorstelling. Er moest heel veel gemaakt en gefilmd worden!

Wat voor regels zijn er tijdens een voorstelling? Kun jij er nog een paar bedenken?

Tijdens een theatervoorstelling zijn er bepaalde regels. Zo blijven we allemaal zitten (want als we gaan staan ziet degene achter jou niets meer!) En als je reageert, omdat je iets spannens of gaaf vindt, dan ben je daarna weer stil (anders horen jij, en je klasgenoten niets meer van de voorstelling!) Zo kan iedereen de voorstelling goed zien, en horen!

De makers van de voorstelling hebben zich laten "inspireren" door een oude film: "back to the future" uit 1985. Misschien heb je deze film al weleens gezien! En zo niet, misschien eens een keertje kijken met je vader of moeder (die heeft de film vast wel eens gezien als kind...)

Inspiratie? Wat is dat nu weer? Heb jij wel eens inspiratie? Of juist niet?

De prehistorie

Heeeeeeeel lang geleden tot ongeveer 50 voor Christus

Tijdens de prehistorie leefden de mensen heel anders dan nu. Ze woonden in grotten of eenvoudige tenten kampen. Om te eten jaagden de mannen op dieren zoals bijvoorbeeld een mammoet. Dit waren grote, harige olifanten met enorme slagtan- den.

Ook was het klimaat 10 000 jaar geleden heel anders: het was in Nederland heel koud (de ijstijd) en ook het landschap was anders: een ijzige woestijn en later heel veel bos en moeras.

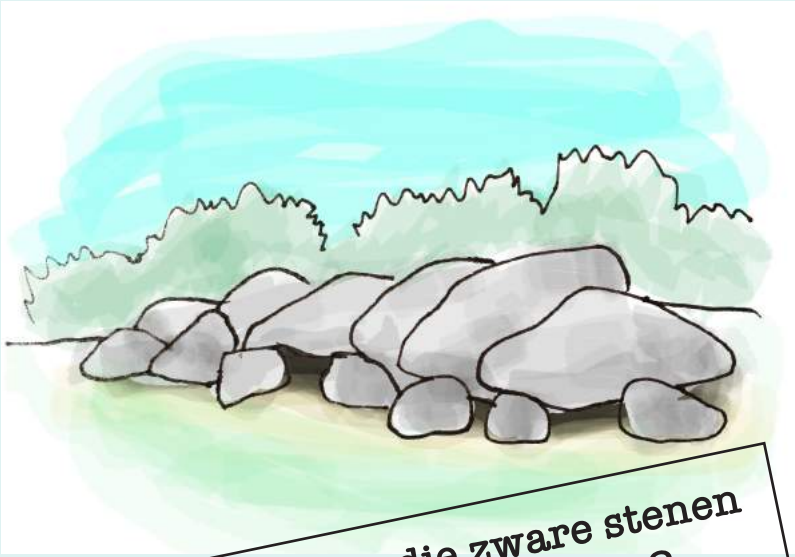
Heb jij de film Ice Age weleens gezien? Komt daar een mammoet in voor?

Wat? Wist je dat...

Er een heleboel mammoet botten op de bodem van de Noorzee liggen? Dat was vroeger droog land waar deze dieren leefden en graasden.

Zo zagen wolharige mammoeten er uit. Ze waren zo groot als een bus!

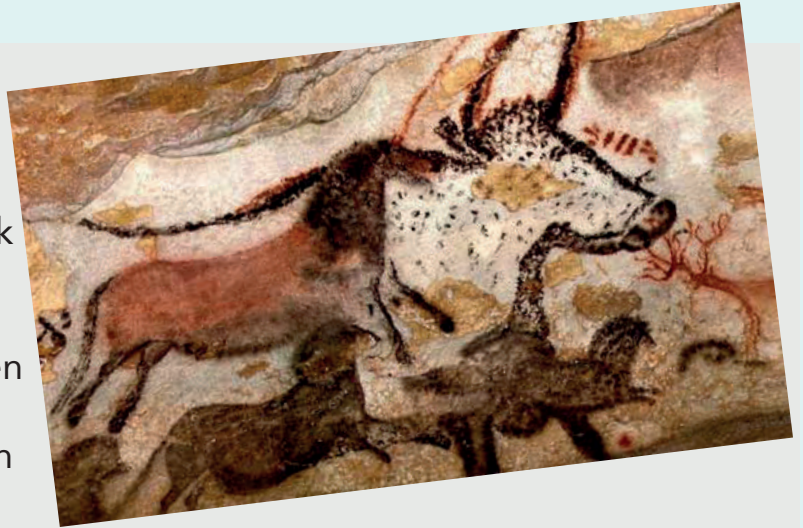

Hoe zouden ze die zware stenen op elkaar hebben gekregen?

En heb jij weleens een hunebed gezien?

Hele, hele oude tekeningen!

In de grotten van Lascaux in Frankrijk zijn tekeningen gevonden van wel 17 000 jaar oud! Toen al hielden de mensen van tekenen en schilderen en maakten ze afbeeldingen van dieren waarop ze jaagden, of die ze hadden gezien.

De tekeningen werden ontdekt door Marcel Ravidat en zijn hondje Robot in 1940 toen zij de grot inkropen met een olielamp en plotseling al die tekeningen zagen!

Wat voor kleding zouden prehistorische mensen hebben gedragen? Een spijkerbroek? Of klitteband schoenen?

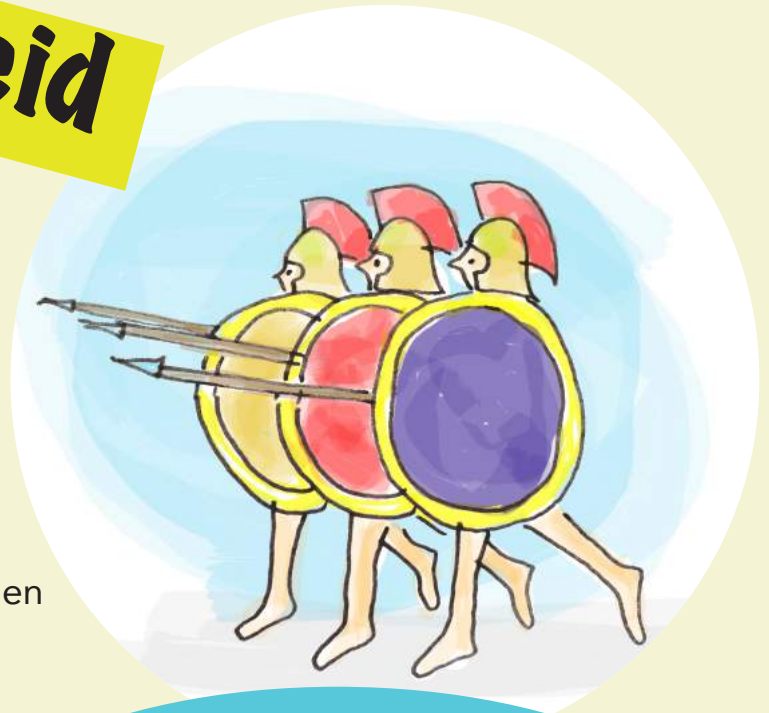
Mamoetjagers: jagen op een mammoet was niet zonder gevaar. Kinderen mochten niet mee!

800 voor Christus tot 150 voor
christus

Griekse oudheid

Terwijl in de lage landen iedereen nog jaagde, viste en primitief leefde was er aan de andere kant van Europa een beschaving ontstaan met het eiland Kreta als middelpunt.

Griekenland was toen nog niet 1 land met 1 munt en 1 taal. Het bestond uit allerlei stadsstaatjes die met elkaar handelden en ook met elkaar ruzieden. De Grieken hadden theaters, organiseerden sport-wedstrijden en ze hadden heel veel goden.

De Grieken waren dol op sporten. Weet jij welk groot sport evenement door de Grieken is verzonnen?

Wat? Wist je dat...

Grieken best veel dingen blootvoets deden? Zoals jagen en sporten. Zelfs strijders droegen vaak geen schoenen!

Die Grieken, die kunnen bouwen!

De oude Grieken waren dol op het bouwen van mooie tempels. Dat moest ook wel want ze hadden een heleboel goden waarvoor ze wilden bidden.

Een aantal van die oude tempels bestaan nog steeds!

Munten en handel

Griekenland had niet heel veel vruchtbare grond, het merendeel bestond uit bergen, zee en woeste rots partijen. Dat is ook waarom de Grieken dol waren op handel drijven. Zo konden ze wel krijgen wat ze graag wilden of nodig hadden.

Op die munten stonden vaak afbeeldingen van machtige koningen of goden en figuren uit mythologische verhalen.

Maak je eigen munt! (Zie het doe-blad behorende bij deze pagina "Griekse Oudheid")

Ontwerp en maak je eigen munten en ga net als de oude Grieken ruilen en handel drijven met je klasgenoten!

Krijg jij het voor elkaar om met jouw speciale munten andere munten te krijgen? Of zijn jouw munten zo mooi, en zo bijzonder dat je ze zelf houdt en misschien wel tentoonstelt?

De riddertijd

500 tot 1000 jaar na Christus

Ridders waren strijders te paard, die als het nodig was, hun bezittingen (zoals land, akkers en mensen) moesten beschermen tegen andere ridders die bijvoorbeeld aan "landje-pik" deden.

In de voorstelling "het nieuws van gisteren" zijn de ridders dol op diepvries snacks. Maar waren er in de riddertijd al wel frikandellen en kroketten? Of aten ze andere dingen?

Wat? Wist je dat...

Een harnas wel 30 kilo weegt? En dat een ridder inclusief harnas, zwaard en kleding wel 100 kilo weegt?

Arm paard!

Karel de grote, keizer van het westen

Karel de Grote was de koning der Franken (het huidige Frankrijk) en wist met zijn ridders grote stukken van Europa te veroveren. Daarom werd hij omstreeks 800 na Christus tot keizer van het westen gekroond.

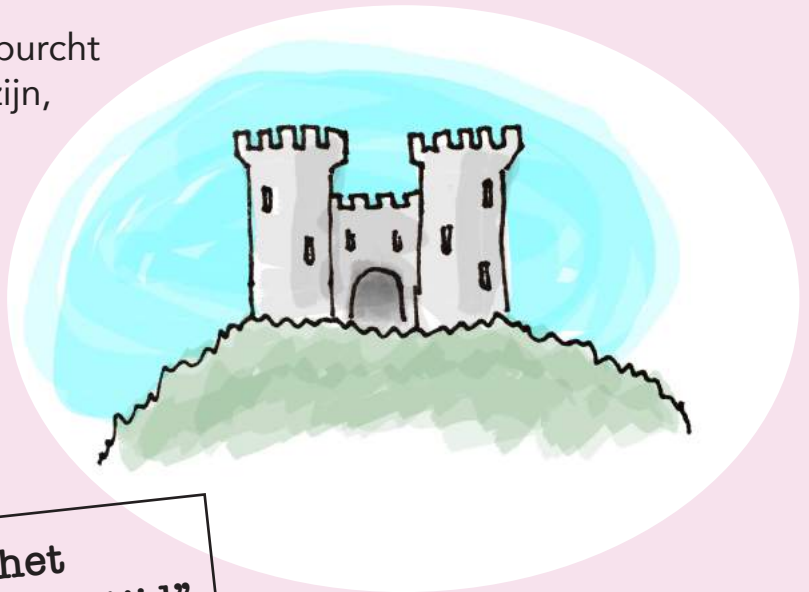
Karel de Grote zorgde voor scholen waar mensen konden leren lezen en schrijven. En de letters die jij nu leest zijn door Karel de Grote gemaakt.

En geloof het of niet, het was ook nog eens grote kerel.

Er was geen electriciteit, geen gas, geen verwarming. Hoe leefden mensen in kastelen denk je? Was het er donker en koud?

Het huis van een ridder was vaak een burcht of kasteel. Een kasteel kon van steen zijn, maar ook deels van hout. En sommige kastelen hadden een brede gracht om indringers buiten te houden. Er zijn ook kastelen die juist op een berg staan zodat de ridder een goed uitzicht had over het gebied waarover hij een zegje had. Zo kon hij vijanden al van verre zien aankomen.

Bouw je eigen kasteel! Zie het doe-blad dat hoort bij "de riddertijd"

Napoleon

1769 - 1821

Napoleon Bonaparte werd geboren op 15 augustus 1769. Zijn bijnaam was "le petit général" wat Frans is voor "de kleine generaal". Dit had trouwens niets te maken met zijn lengte. Napoleon was 1m69cm wat voor die tijd een gemiddelde lengte was voor een man.

In onze taal hebben wij ook wat woordjes "geleend" van de Fransen. Ken jij een paar van die woorden?

De mislukte veldtocht naar Moskou

Napoleon had bijna heel Europa veroverd maar wilde ook Rusland hebben. Daarvoor trok hij met een leger van 680.000 mannen in 1812 naar Moskou.

Maar het was bitterkoud en er was niet genoeg eten. Napoleon en zijn leger moesten weer terugkeren. Maar 40.000 mannen keerden levend terug in Frankrijk...

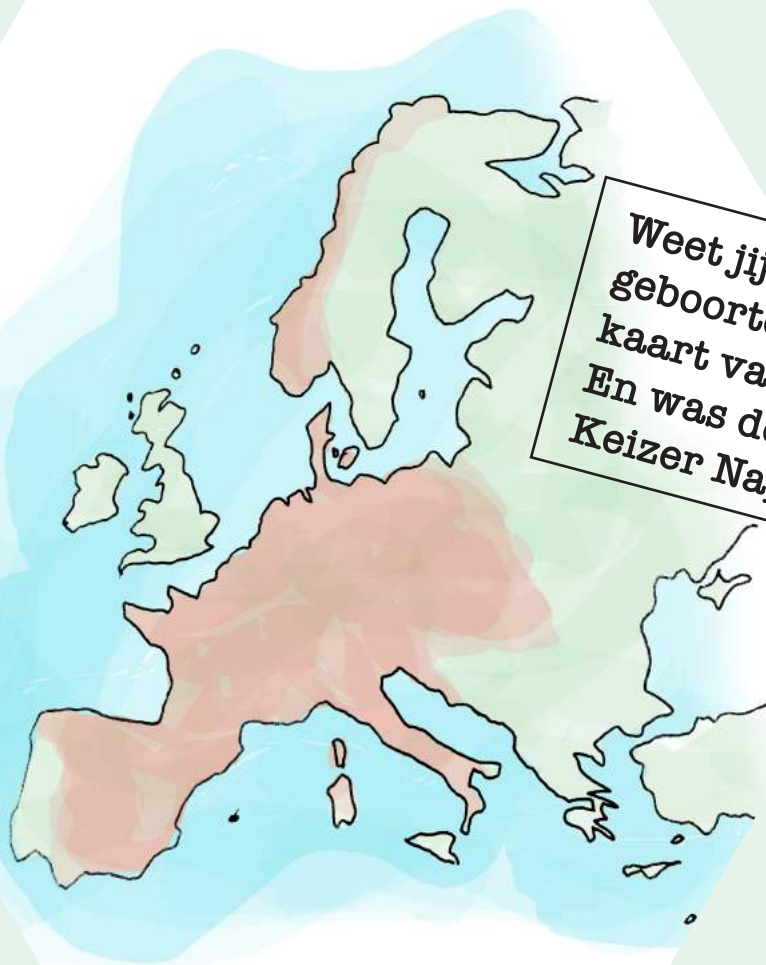
Stel je eens voor dat Nederland nog steeds in Franse "handen" zou zijn. Wat zou er dan nu anders zijn?

Iek ben konijn van Olland!

Op het hoogtepunt van zijn macht had Napoleon een groot deel van Europa in zijn macht. Ook Nederland was door de Franse troepen veroverd en de broer van Napoleon, Lodewijk Napoleon werd de baas van Nederland. Lodewijk Napoleon was geliefd onder het volk en sprak eens: 'Iek ben konijn van Olland'. Waarschijnlijk wilde hij zeggen "ik ben de koning van Holland"...

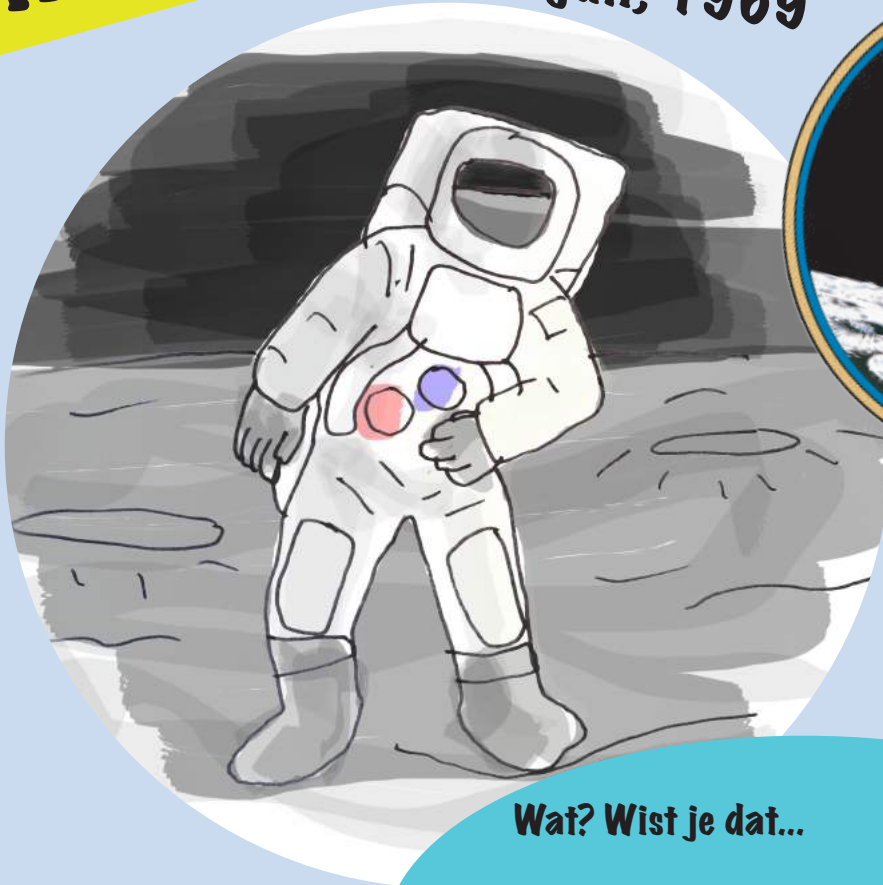
Weet jij ongeveer waar jouw geboorteplaats ligt op deze kaart van Europa? En was deze in handen van Keizer Napoleon?

In het rood gebieden die Napoleon veroverd had in 1804

De maanlanding

20 juli, 1969

Tijdens de koude oorlog (1945-1989) waren twee supermachten, namelijk Rusland en de Verenigde Staten, verwickeld in een zogenaamde "space-race". Beide landen wilden zo veel mogelijk dingen op het gebied van ruimtevaart doen. Zo lanceerden de Russen de allereerste sateliet in 1957 en in 1961 was een Russische kosmonaut (Yuri Gagarin) de allereerste mens in de ruimte ooit.

De Amerikanen konden niet achterblijven en wilden iets doen wat nog spectaculairder was: een mens op de maan zetten. In 1961 kreeg de Amerikaanse president John F. Kennedy het idee om naar de maan te reizen.

Wat? Wist je dat...

De maanlanding "live" te volgen was? Op 20 juli, om 03.56 nederlandse tijd zaten heel wat slaperige jongens en meisjes voor de tv om de eerste mens op de maan te zien.

Je hebt vast weleens de maan gezien. Maar weet jij ook hoe groot de maan is? Zo groot als een voetbal misschien?

Met de Apollo 11 missie slaagden de Amerikanen erin om voor de eerste keer ooit mensen op de maan te zetten. Neil Armstrong was de eerste mens die op de maan stond. Daar sprak hij de bekende woorden: "That's one small step for A man, one giant leap for mankind".

Weet jij wat die Engelse zin ongeveer betekent? Of herken jij woordjes en weet jij wat die betekenen?

De saturn 5 raket

Dit is de raket die de mensen naar de maan bracht. Het is de grootste en zwaarste raket ooit gemaakt.

De raket was maar liefst 110 meter hoog en woog met alle brandstof 3000 ton. Dat is 3 000 000 kilogram!

Lopen op de maan gaat heel anders dan op de aarde. De zwaartekracht is er anders. Dat betekent dat alles op de maan veel lichter van gewicht lijkt dan het in werkelijkheid is.

Ongeveer 6 keer zo licht. Dus een gewicht van 6 kilogram weegt maar 1 kilogram op de maan. Dat is waarom je zo raar loopt op de maan. Met 1 stap vlieg je meteen meters de lucht in!

Kun jij lopen als op de maan? En ken jij toevallig de moonwalk? Probeer het eens!

11 september, 2001

9/11

In de ochtend van 11 september 2001 vlogen terroristen met gekaapte vliegtuigen de twee hoogste wolkenkrabbers van New-York in. Er vielen zo een 3000 slachtoffers en daarmee was het de grootste terroristische aanslag uit de geschiedenis

Alles was live op tv te volgen, dus ook in Nederland zagen veel mensen het gebeuren. Dit maakte heel veel indruk. De meeste "oudere" mensen weten nog precies wat ze deden of waar ze waren toen het gebeurde.

Niet alleen in Nederland, maar overal ter wereld hielden mensen die dag hun adem in over wat er allemaal zou gaan gebeuren.

Vraag eens aan je ouders wat zij zich kunnen herinneren van 9-11? Maak daar een korte samenvatting van.

De jaren na 9-11 ontstonden er veel conflicten op de wereld, waaronder in het midden oosten. Dit kwam omdat de president van Amerika George W. Bush de "oorlog" verklaarde aan terrorisme.

Mede door die beslissing zijn er vandaag de dag nog steeds burgeroorlogen waardoor er heel veel mensen op de vlucht zijn geslagen. Een deel van die mensen kwamen ook naar Nederland op zoek naar vrede en veiligheid voor zichzelf en voor hun familie.

Een nieuw World Trade Center

Een aantal jaar na de aanslag begon men met het bouwen van een nieuwe wolkenkrabber op bijna dezelfde plek.

Een nieuw World Trade Center, deze toren is hoger dan de vorige en nog veel steviger gebouwd.

De huidige WTC toren is 541 meter hoog en heeft wel 94 verdiepingen! Zou jij de trap nemen of de lift?

De kranten stonden natuurlijk vol van wat er was gebeurd die dag! Lees jij nog weleens een krant? Of misschien jouw papa of mama? Neem eens een krant mee. Staat er belangrijk nieuws in?

doe-blad

Griekse oudheid

Zelf munten maken

In deze opdracht gaan we zelf munten maken! Munten waarmee je kunt ruilen met je klasgenootjes, spulletjes kunt kopen of die je gewoon mooi op je (schat)kamer kunt leggen.

Stap 1: klei

Om munten te gaan maken heb je zelfdrogende, fijne klei nodig die gemakkelijk te verwerken is.

Stap 2: rol een bolletje

Rol een niet te groot bolletje klei, zo groot als knikker is al genoeg.

Stap 3: kop of munt?

Kies een munt uit die je mooi vindt. Dat kan een euro muntje zijn, maar misschien ook een oude gulden of buitenlands geld. In dit geval is het een oude Dordtse Florijn.

Wat? Wist je dat...

We vroeger in Nederland de "gulden" als geld eenheid hadden? In 2001 werden alle guldens omgewisseld voor de Euro, het geld waar we nu mee betalen.

Stap 4: sla je munt

Druk je munt in het bolletje klei. We drukken dan het bolletje plat als het ware. Dit heet "het slaan van de munt"

Druk niet te hard! Want dan wordt je munt te dun, maar ook niet te zacht want dan zie je de afbeelding niet goed.

Oefening baart kunst.

Stap 5: even afronden

Haal nu voorzichtig je munt uit de klei en werk eventuele te dikke klei resten weg.

Als het goed is zie je nu een afbeelding van jouw munt, in spiegelbeeld.

Stap 6: je munten lossen

Laat de munten eerst uitharden en maak je munten met bijvoorbeeld een palletmes los van de ondergrond.

Nu heb je een losse munt.

Stap 7: schilderen

Zijn je munten goed gehard en droog? Dan kun je ze gaan schilderen. Gebruik goud kleurige of zilver kleurige plakaat verf, of gebruik allerlei gekke kleuren.

Doe wat je wilt, het is jouw eigen unieke munteenheid!

Extra!

Je kunt ook je eigen ontwerp maken!
Druk het bolletje plat en gebruik een satéprikker om je eigen portret te maken. Of zet de waarde er op. Bijvoorbeeld 50.

Stap 8: resultaat!

Laat de verf ook goed drogen. Droog?

Dan zijn je munten klaar!

Ga nu net als de oude Grieken handel drijven met anderen. Kun je van klasgenootjes misschien iets krijgen voor jouw munten? Andere mooie munten of misschien wel een knikker?

doe-blad

De riddertijd

Een kasteel bouwen

Stel je eens voor: jij bent een stoere edelman of edelvrouw en je gaat een eigen kasteel bouwen! Dat is precies wat we in dit doe-blad gaan doen!

Stap 1: naar de wc

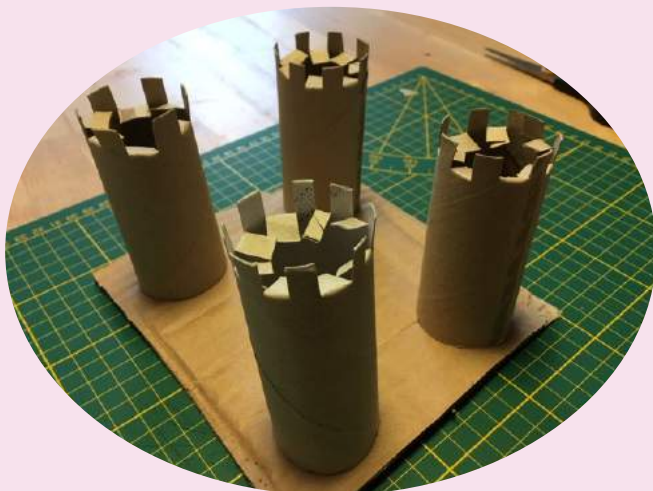
Zorg dat je voldoende wc-rol kokertjes hebt! Knip dan aan 1 kant de lege rol telkens een stukje in.

Stap 2: vouwen

Vouw nu om en om de flapjes naar binnen. Nu krijg je de kantelen. Dat waren uitstekende muurdelen om achter te schuilen tijdens een aanval.

Doe dit bij 4 wc rolletjes.

Stap 3: de grondplaat

Knip een stuk karton of papier van ongeveer 16 x 16 cm.

Zet daar alvast je 4 torens op.
Dat begint al ergens op te lijken!

Stap 4: de muren

Knip nu vierkantjes karton of papier van 6 x 6 cm. Knip aan 1 zijde van dit vierkant ook weer een stukje in.

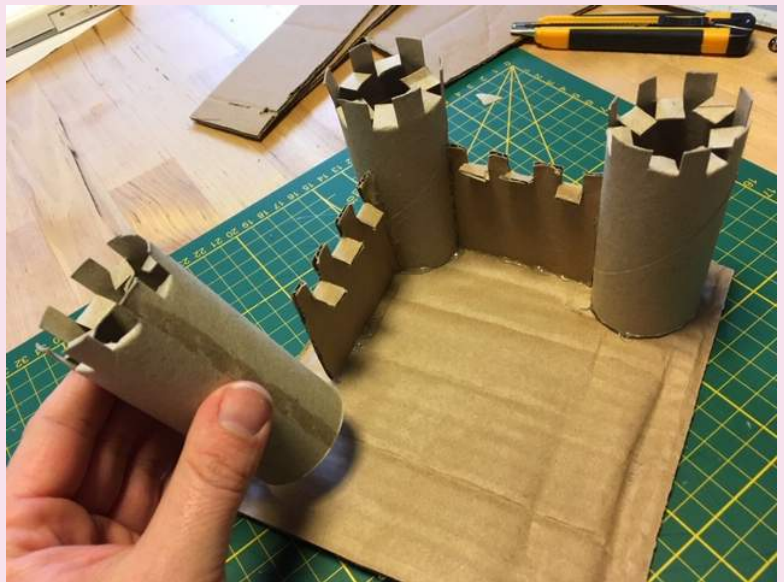
Stap 5: kantelen vouwen

Vouw nu net als bij de torens om en om een flapje naar binnen. Zo krijg je de machtige muren die jouw kasteel tegen indringers beschermt!

Doe dit 4 keer, voor 4 muren.

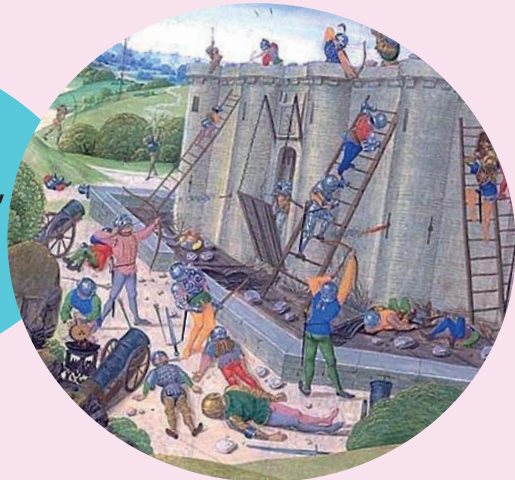
Stap 5: bouwen

Plak nu de torens en muren tegen en aan elkaar op de grondplaat.

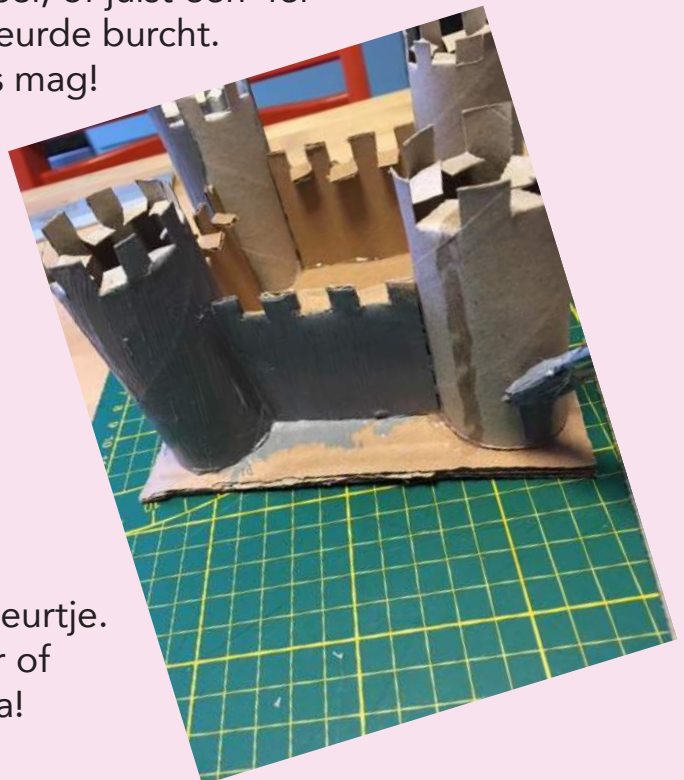
Wat? Wist je dat...

Om een kasteel aan te vallen ladders, belegeringstorens en stormrammen werden gebruikt? Dat zal bepaalt geen pretje geweest zijn...

Stap 6: schilderen

Kleur nu je kasteel in de kleur die je zelf wil. Een grijs stenen kasteel, of juist een fel gekleurde burcht. Alles mag!

Geef ook de grondplaat een kleurtje. Groen als gras, blauw als water of misschien wel rood van het lava!

Stap 8: ramen

Met een zwarte stift of een kwastje plakaat verf kun je nu je toren voorzien van kijkgaten en de muren van een grote poort! Zo kunnen vrienden het kasteel in en zie je vijanden van verre naderen!

Stap 9: resultaat!

En nu is jouw kasteel klaar! Maar misschien wil je nog een vlag plaatsen op een toren. Of wie weet wil je een veel groter kasteel bouwen? En waarom niet als klas 1 heel groot kasteel bouwen?! Met heel veel muren en allerlei hoge torens!

